

กองทัพไทยกับการสงครามโดยใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง

(Thai Armed Forces and Network Centric Warfare)

โดย พันเอก กุทธิ อินทรอาวุธ
รองผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีทางทหาร

“ หากรู้เขารู้เรา แม้นรบกันตั้งร้อยครั้ง
ก็ไม่มีอันตรายอันใด
ถ้าไม่รู้เขาแต่รู้เพียงตัวเรา
แพ้ชนะย่อมกำกึ่งอยู่
หากไม่รู้ในตัวเขาตัวเราเสียเลย
ก็ต้องปราชัยทุกครั้ง ที่มีการยุทธนั้นแล ”

ซุนวู (Sun Tzu)

ซุนวู(Sun Tzu)นักปราชญ์ชาวจีน และ นักยุทธศาสตร์ทหาร ในยุค ๔๐๐ ปี ก่อนคริสตกาล หรือ ประมาณ ๒๕๐๐ ปี มาแล้ว ได้ให้ทัศนะเชิงปรัชญาถึง ความสำคัญของข้อมูลข่าวสาร (Information) ซึ่งก่อให้เกิดความได้เปรียบ เสียเปรียบอย่างชัดเจน ดังคำกล่าวที่มักจะได้ยินได้ฟังกันอย่างคุ้นหูว่า “ **รู้เขารู้เรา รบร้อยครั้ง ชนะร้อยครั้ง** ” และในยุคปัจจุบันหากสามารถจะบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ให้มีความถูกต้อง ทันสมัย รวดเร็ว และเกิดประสิทธิภาพในการนำมาใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด

ก็จะยิ่งสร้างความได้เปรียบอย่างมหาศาล ดังที่หลายคนเคยกล่าวว่า “ **ผู้ใดครอบครองข้อมูล ผู้นั้นจะครองโลก** ” ซึ่งปัจจัยที่เป็นโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ในการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารที่สำคัญหลัก ก็คือ เครือข่าย (Network) นั่นเอง

ดังนั้น ในยุคปัจจุบันแทบจะทุกองค์กรซึ่งเป็นองค์กรสมัยใหม่ ทั้งภาครัฐ และธุรกิจเอกชน ต่างหันมาให้ความสนใจกับคำว่า การใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric) กันอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้เนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าของการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และเครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ รวมทั้งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเครือข่าย ที่ทำให้การเชื่อมต่อ และการสื่อสารระหว่างองค์กร และบุคคล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็วทันเวลา

ด้านวงการทหาร การสงครามโดยใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Warfare) เป็นแนวคิดการทำสงครามโดยใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง ประกอบกับการประยุกต์ใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางทหารทั้งภายใน และระหว่างหน่วยทหาร ทั้งระดับยุทธวิธี ยุทธการ และยุทธศาสตร์ เพื่ออำนวยความสะดวก ข้อมูลข่าวสาร ภาพสถานการณ์ และคำสั่งการผ่านการสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ทั้งถึง ที่สำคัญจะช่วยให้ผู้บังคับบัญชาสามารถวิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์ และตัดสินใจดำเนินกลยุทธ์ได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ ทันเวลา และทันการ อันจะก่อให้เกิดความได้เปรียบในการทำสงคราม

กองทัพสหรัฐฯ นับว่าเป็นประเทศแรก ที่ได้นำเสนอแนวความคิดการทำสงครามโดยใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Warfare) มาใช้ในการพัฒนากองทัพ ตั้งแต่เมื่อประมาณ

๑๗ ปีที่แล้ว (พ.ศ. ๒๕๓๙) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติการทางทหารต่าง ๆ ด้วยการต่อเชื่อมระบบต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน และกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ ได้เผยแพร่แนวความคิดในการพัฒนา กองทัพให้มีขีดความสามารถในการทำการรบ โดยใช้ระบบศูนย์กลางเครือข่าย (Network Centric) ซึ่งมีหลักการทำงานดังนี้ คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน (Data Exchange) การตระหนักถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นร่วมกัน (Shared Situation Awareness) การปฏิบัติการที่ประสานสอดคล้องมีความรวดเร็วในการสั่งการและควบคุมบังคับบัญชา (Co-operations) และการปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพ (Efficiency Operations)

การพัฒนาทางการทหารที่นำไปสู่ สงครามที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง มีที่มาจาก อิทธิพลของการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ เทคโนโลยีสารสนเทศ การดำเนินการธุรกิจ และ แนวคิดเรื่อง องค์การสมัยใหม่ ทั้งนี้มีความเชื่อมโยงของประเด็นหลัก ๆ ๓ ประเด็น คือ

๑. การเปลี่ยนกระบวนทัศน์จาก การรวมศูนย์สั่งการไปสู่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Unified Command to Network Centric)

๒ การเปลี่ยนกระบวนทัศน์จาก การมีอิสระในตัวเอง เป็นการเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องปรับตัว อย่างต่อเนื่องในระบบที่เป็นพลวัต (Freedom to Dynamic Adaptation)

๓. ความสำคัญของการเลือกทางยุทธศาสตร์ ที่มีการปรับตัวหรือเพื่อสร้างความอยู่รอดจากผลของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม ที่แม้แต่เป็นเรื่องเล็กน้อย ซึ่งอาจส่งผลอย่างใหญ่หลวง (Environment Adaptation)

กองบัญชาการกองทัพไทย มีแนวความคิดในการสงครามโดยใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Warfare) โดยได้จัดตั้ง ศูนย์บัญชาการทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ขึ้นมา เพื่อบูรณาการระบบควบคุมบังคับบัญชา (C⁴I) ของเหล่าทัพต่าง ๆ คือ กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงสามารถมองเห็นข้อมูลและภาพสถานการณ์ในเวลาเดียวกัน เพื่อการตกลงใจ และสั่งการปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และทันเวลา โดยวางระบบเครือข่ายไปยังศูนย์ปฏิบัติการ (ศปภ.) ของแต่ละเหล่าทัพ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวเป็นเพียง การรวมศูนย์สั่งการ (Unified Command) ไปยังเหล่าทัพ โดยที่แต่ละเหล่าทัพยังไม่สามารถรับรู้ข้อมูลและสถานการณ์ร่วมกันได้ เนื่องจากระบบควบคุมบังคับบัญชา (C⁴I) ของแต่ละเหล่าทัพ มีความแตกต่างกัน ยกเว้นระบบสื่อสารและระบบการประชุมทางไกล (Video Telephone Conference : VTC)

กองทัพอากาศ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) และจัดทำแผนการพัฒนาเพื่อนำไปสู่ กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค (One of The Best Air Forces in ASEAN) โดยกำหนดยุทธศาสตร์ กองทัพอากาศ ในระยะ ๑๐ ปี ตั้งแต่ ๒๕๕๒-๒๕๖๒ แบ่งการพัฒนาออกเป็น ๓ ระยะ คือ

ระยะที่ ๑ ปี ๒๕๕๒-๒๕๕๕ เป็นการมุ่งนำเอาเทคโนโลยีกำลังทางอากาศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ มาเป็นเครื่องมือในการเตรียมกำลัง และใช้กำลังทางอากาศ เพื่อก้าวสู่การเป็น กองทัพอากาศยุคดิจิทัล (Digital Air Force) และเพื่อพัฒนากองทัพอากาศไทยไปสู่เครือข่าย ตามแผนโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนาสู่ การปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations : NCO)

ระยะที่ ๒ ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘ เป็นการพัฒนากองทัพอากาศไปสู่ กองทัพอากาศที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Air Force) มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการรบและการปฏิบัติการที่มีใช้การรบ เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามในทุกรูปแบบ รวมถึงภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในยุคสงครามที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Warfare : NCW)

ระยะที่ ๓ ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๒ กองทัพอากาศจะมีขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และแนวคิดการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations : NCO) ใน

การปฏิบัติการรบและปฏิบัติการที่มีใช้การรบ เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามในทุกรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กองทัพเรือ กับการพัฒนาสู่การสงครามที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Warfare) นับว่าอยู่ในขั้นตอนที่กำลังดำเนินการอย่างเร่งด่วน โดยที่ผ่านมามีการพัฒนาองค์ความรู้ และโครงสร้างพื้นฐานอย่างเป็นขั้นตอน เป็นระบบ และสอดคล้องกับเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วโดยมีการพัฒนาแบ่งเป็น ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑. การพัฒนาด้านองค์บุคคล โดยการฝึกอบรม สัมมนา ความรู้ และการสร้างความตระหนักด้านการรักษาความปลอดภัยระบบสารสนเทศ

๒. การพัฒนาด้านการบริหารจัดการ โดยการพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือให้สอดคล้องกับความต้องการทางยุทธการและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดตั้งศูนย์ประสานงานสงครามสารสนเทศ

๓. การพัฒนาด้านการควบคุมบังคับบัญชาและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการพัฒนาปรับปรุงระบบสื่อสารและการควบคุมสั่งการ และการพัฒนาด้านสงครามไซเบอร์ (Cyber Warfare)

กองทัพบก เริ่มมีแนวความคิดด้าน การสงครามที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Warfare) โดยได้ประกาศให้ปี ๒๕๕๗ เป็น “ ปีแห่งการเตรียมความพร้อมกองทัพบกไปสู่อนาคต ” และกำหนดทิศทางการพัฒนากองทัพบก ให้มีความพร้อมสู่อนาคต ในด้านความทันสมัยด้วยเทคโนโลยี โดยให้ทุกสายงานพิจารณานำเทคโนโลยีที่เหมาะสม มาใช้ในกระบวนการทำงาน หรือพัฒนาหน่วยงาน เพื่อให้มีความทันสมัย ทั้งด้านบุคลากร เครื่องมือ สถานที่ มุ่งสู่การเป็นกองทัพที่ทันสมัย มีมาตรฐานในระดับสากล และเป็นที่ยอมรับของมิตรประเทศ นอกจากนี้กองทัพบกยังได้เตรียมความพร้อมไปสู่ การปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations ; NCO) ดังนี้

๑. การจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกองทัพบก ปี ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑ เพื่อมุ่งสู่ การพัฒนาระบบปฏิบัติการโดยใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations ; NCO)

๒. การกำหนดแนวความคิดในการปรับปรุง/เปลี่ยนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ไปสู่ระบบดิจิทัล หรือที่เรียกว่า กองทัพบกยุคดิจิทัล (Digital Army)

๓. การกำหนดแนวความคิดในการพัฒนาระบบโครงข่ายการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ และยุทธวิธี มุ่งไปสู่การสื่อสารข้อมูล (Data Communication) เพื่อรองรับการเชื่อมต่อข้อมูลทางยุทธวิธี

๔. การกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยด้านสารสนเทศ (Cyber Security) และระบบเครือข่ายภายในของกองทัพบก

๕. การเตรียมการจัดตั้งหน่วย หรือ ปรึภคความรับผิดชอบงานสายวิทยาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้มีศักยภาพ สามารถปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations ; NCO)

สรุป การพัฒนาองค์กรในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric) ถือเป็นกระแสแนวโน้ม (Trend) ของโลกปัจจุบันและในอนาคตที่กำลังมาแรง เพื่อการพัฒนาศักยภาพขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และมีความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันโดยอาศัยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเครือข่าย ยุค 3G และ 4G ที่ทำให้การเชื่อมต่อ และการสื่อสารระหว่างองค์กร และบุคคล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็วทันเวลา

ในด้านวงการทหาร การพัฒนากองทัพเพื่อไปสู่ การสงครามที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Warfare) โดยเฉพาะของกองทัพไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักด้านความมั่นคงของประเทศ ต่างกำลังเร่งดำเนินการอย่างเร่งด่วน แต่ก็ยังมีความแตกต่างในด้านความเจริญก้าวหน้าของการพัฒนา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้นำองค์กรที่จะมองเห็นความสำคัญมากน้อยเพียงใด แต่อย่างไรก็ตามพอจะถือได้ว่า กองทัพไทยรวมถึงเหล่าทัพต่างได้มีการเตรียมความพร้อมและกำลังเร่งดำเนินการไปสู่เป้าหมายดังกล่าว บางองค์กรเป้าหมายอยู่ในขั้นการรวมศูนย์สั่งการ (Unified Command) บางองค์กรเป้าหมายอยู่ในขั้นสงครามไซเบอร์ (Cyber Warfare) บางองค์กรเป้าหมายอยู่ในขั้นปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations ; NCO) และบางองค์กรเป้าหมายอยู่ในขั้นการสงครามที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Warfare ; NCW) โดยเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนากองทัพ คือ การสร้างเสริมกำลังกองทัพให้มีศักยภาพ และมีความพร้อมในการปฏิบัติการทางทหารและปฏิบัติการทางทหารที่มีไซสงคราม (Military Operations Other Than War ; MOOT War) ตลอดจนความพร้อมในการรับมือภัยคุกคามในทุกรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั่นเอง

